



4 | Casa Prioral



Situada a la plaça de l'Abadia, la Casa Prioral era l'edifici que acollia el prior i les dependències on vivia la comunitat de monjos benedictins. Es tracta d'un casal d'estil gòtic amb una estructura pràcticament quadrada i una coberta a dues aigües. L'edificació no ha patit grans modificacions al llarg de la història i es considera que es va construir entre finals del segle ^{xvi} i principis del ^{xvii}.

Val a dir que la construcció inicialment es considerarà del segle ^{xv}, arran de les publicacions d'Antoni Pladevall (1991), però actualment es discuteix aquesta datació. Hi ha diferents elements arquitectònics i situacionals que ens condueixen directament a formular la hipòtesi que la construcció s'hauria començat durant el priorat de Jaume d'Agullana a finals del segle ^{xvi} i acabat durant el mandat del seu successor, Bernat de Cardona, al primer terç del segle ^{xvii}. Una de les proves que dona força a aquesta

hipòtesi la tindríem a l'edifici de la Pia Almoina de Girona, actual Col·legi d'Arquitectes, molt modificat durant l'arxidionat d'Agullana. La façana de la Pia Almoina manté una gran semblança amb la Casa Prioral. Per exemple, les finestres coronelles; és a dir, les finestres dividides en dues o tres obertures separades per columnetes, tenen la mateixa estructura i disseny que les de Sant Miquel del Fai. Això fa pensar que Jaume d'Agullana hauria pogut inspirar-se en aquest edifici a l'hora de projectar el Casal de Sant Miquel o fins i tot impulsar les reparacions dels dos edificis de forma simultània.

L'actual cos rectangular de dos pisos que es troba adossat a les façanes nord i oest no s'ha pogut datar amb exactitud. Es creu que es va afegir entre els segles ^{xvii} i ^{xviii}. Aquest edifici afegit tenia inicialment una coberta a una aigua.



Pel que fa als usos de la casa, gràcies a un inventari notarial del 1717, tenim molta informació de les funcions de les diverses dependències del casal. De baix a dalt tindríem primer de tot el semisoterrani, amb una habitació per al servei, un petit celler i la quadra dels animals. A sobre, a la planta baixa, s'hi trobava la cuina, localitzada a la part central per escalfar tota la Casa Prioral. Al voltant de la cuina hi havia el menjador, l'entrada a l'edifici amb l'escala per accedir al primer pis i un seguit d'estances. Aquestes estances servien de magatzems i de zones de treball. N'hi havia una, la coneguda com "la cambreta", que era accessible des de la cuina i servia de dormitori. La cambreta conserva el sostre enteixinat, amb decoracions de flors de card pintades i manté una gran semblança amb les pintures de la capella del Molí de Blancafort de la Garriga, de 1674. L'escala per accedir a la primera planta des de l'entrada principal va ser motiu d'admiració per a molts arquitectes de l'època en la visita que Víctor Balaguer feu al Fai. El motiu rau en la manca d'estrep a la part superior de l'escala, fins al punt que molts demanaven desmuntar-la per saber com havia estat construïda. Actualment, hi ha tres bigues volades que es van col·locar per reforçar la volta de l'escala.

Més amunt, l'espai del primer pis es repartia entre quatre cambres. A un costat del distribuïdor n'hi havia dues i la comuna, que evacuava directament fora de l'edifici per la seva façana oest. Una de les cambres era la cambra del prior, reservada per a quan els ardiaques de Girona visitaven Sant Miquel del Fai. Al costat oposat del distribuïdor hi havia dues estances més, que avui dia en fan una de sola per l'eliminació de la paret mitgera. Una d'aquestes, l'orientada a sud-est, s'anomenava "la cambra pintada", segurament per alguna decoració artística avui desapareguda. En aquesta habitació dormia el sacerdot de Sant Miquel del Fai i s'hi custodiava l'arxiu del priorat. L'altra cambra, actualment fusionada a la cambra pintada, acollia els passavolants que demanaven fer nit al priorat. Hom creu que l'últim pis de la Casa Prioral eren les golfes, però no tenim informació sobre les seves funcions, ja que a l'inventari notarial de 1717 no s'esmenten.

La història del priorat de Sant Miquel del Fai acaba l'any 1841, amb la desamortització que va impulsar el General Espartero. Fou llavors que el priorat va passar a ser propietat de l'Estat. Això comportà la supressió del culte a les esglésies de Sant Miquel del Fai; mentre que la Casa Prioral s'adaptà als nous usos d'allotjament i restaurant per a visitants.